

Bård

Over twee dagen liggen alle kaarten op tafel. Of drie.

Ik rijd na mijn werk bij mijn vader langs om een klaptafel te lenen voor zondag. Ik moet hem zelf uit de garage halen, terwijl hij buiten staat toe te kijken. Hij heeft hem niet eens schoongemaakt.

‘Lekker weer nu,’ zegt mijn vader knikkend.

Ik duw Fia opzij, die zich kwispelend en hijgend tegen mijn benen drukt. De kinderen zeuren al jaren om een hond, maar daar komt niks van in.

‘Het is nog best koud,’ zeg ik. ‘Voor mei dan.’

‘Best wel,’ zegt hij lachend.

‘Ja, normaal is het echt niet zo koud,’ zeg ik.

We leggen de tafel plat achter in de auto, ik moet de achterbank neerklappen. Ik raap de ijspapiertjes op die de kinderen hebben achtergelaten, vind een pet, die Sivert volgens mij kwijt was, en een groot, kleurrijk haarelastiek, dat van Linnea moet zijn.

‘Nee, inderdaad,’ zegt mijn vader. ‘Jullie waren misschien van plan om het feest zondag buiten te houden?’

‘Nee hoor,’ zeg ik. ‘Zo optimistisch zijn we nou ook weer niet.’

Ik sta te popelen om te vertrekken.

‘Je maakt je zeker vreselijk druk nu?’ vraagt hij met dat scheve lachje van hem waarvan mijn hoofdhuid gaat prikken.

Wat had hij dan gedacht als we een huis vol gasten krijgen? Zelf heeft hij waarschijnlijk zeeën van tijd, hij loopt alleen maar in zijn eentje wat rond met die dikke labrador.

‘Jaja,’ zegt hij als ik geen antwoord geef. ‘Ze worden groot, die kinderen.’

‘Zeg dat wel,’ zeg ik.

‘Het is triest dat Sissel het niet meer mag meemaken,’ zegt hij.

Ik draai me om en stap in de auto.

‘Hoe laat zullen we vanavond komen?’ vraagt hij.

‘Halfacht is prima,’ zeg ik.

Hij knikt en zegt dat hij de kamer op de kelderverdieping heeft opgeruimd zodat ze daar kunnen slapen.

‘Groeten thuis,’ zegt hij terwijl ik mijn gordel omdoe. ‘Of nou ja, we zien elkaar straks.’

Ik rijd met de tafel in de bagageruimte naar huis, langs de velden, waar je uitzicht over het hele dorp hebt. Vandaag is het zo helder dat je helemaal tot de nieuwbouw aan de kade kunt kijken. Ik sla de weg naar onze woonwijk in en parkeer in de garage. Ons huis is het mooiste van de wijk. Mijn moeder zorgde voor de tuin, zelfs nog toen wij erin trokken en zij verhuisde. Ze kwam op bezoek met een paar oude tuinhandschoenen nonchalant in haar tas gestoken en begon de bloembedden te wieden of appels van de twee appelbomen te plukken, zoals ze al deed toen ik klein was. Ze kende de namen van de verschillende rozen, genoot ervan en wist hoe ze moesten worden gesnoeid, en wanneer ze in jute moesten worden ingepakt voor de winter. Ellen had eerst geprotesteerd, het was waarschijnlijk haar eer te na dat mijn moeder bezig was alsof het nog steeds haar tuin was,

maar Ellen was zelf toch niet in tuinieren geïnteresseerd, en ik heb ook nooit groene vingers gehad. We vonden het dus eigenlijk wel prima dat de tuin er mooi uitzag zonder dat we er zelf veel aan hoefden te doen. Het voelde als een soort luxe om te kunnen rondlopen tussen die overdadige rozen – roze, gele en rode – groot als handen en met donkergroene, glanzende bladeren. Nu ligt de tuin er verwaarloosd bij, het gazon wordt door een robotmaaier gemaaid, zodat het er nog een béétje uitziet, maar de bedden zitten vol paardenbloemen en gras, en de rozenstruiken zijn half verwelkt. Ik zie dat als ik de tafel uit de auto til en ik krijg een knoop in mijn maag, ik had het niet zover moeten laten komen. Maar daar moet ik nu niet aan denken, want alles wordt anders.

‘Hallo,’ roep ik. Ik houd de tafel plat tegen mijn lichaam en strompel zijwaarts de gang in.

‘Hallo,’ antwoordt Ellen vanuit de woonkamer.

Ze ligt uitgestrekt op de bank, haar ene been over het andere geslagen, en er staat een glas witte wijn op de salontafel. Ze zwaait met haar voet in de lucht zoals ze altijd doet, typt op haar telefoon en kijkt nauwelijks op als ik me met de tafel naar binnen wurm.

‘Zo,’ zeg ik en ik zet hem tegen de muur. Ik ben bezweet van het sjouwen.

‘Mooi,’ zegt ze.

Ze heeft verdomme niet eens opgeruimd. Ze is al zeker twee uur thuis, maar alles is nog precies zoals ik het vanmorgen achterliet. De woonkamer is bezaaid met speelgoed, lego en boeken van de kinderen, vuile glazen en oude kranten op tafel, stofnesten langs de plinten. Ik pers me bij haar voeten op de bank en trommel met mijn handen op mijn knieën. Ik

vond het altijd grappig als ze zo zorgeloos languit lag met een arm onder haar hoofd. Het was bijna sexy dat het haar niet kon schelen als de kinderen of ik tegen haar zeurden. Op de bovenetage roffelen vlugge voetstappen over de vloer, dat is Eirik of Sivert, waarschijnlijk Eirik, hij is iets sneller.

‘Je beseft toch wel dat we straks bezoek krijgen?’ vraag ik.

‘Beseffen?’ vraagt Ellen terwijl ze opkijkt. ‘Ja, en?’

Ik maak een gebaar naar de rommel, ze trekt een zuur mondje en gaat overeind zitten.

‘Ik mag toch wel even ontspannen?’ vraagt ze. ‘Het is vrijdag.’

‘Dat is prima als het hier niet zo’n zootje is,’ zeg ik.

‘Ik doe het heus wel,’ zegt ze, nog steeds op haar telefoon kijkend.

‘Oké,’ zeg ik. ‘Wanneer dan?’

‘Doe eens rustig,’ zegt ze terwijl ze me aankijkt.

Ik open mijn mond om nog iets te zeggen, een boze opmerking te maken, maar doe het niet, ik laat het zitten. Ik heb het al zo vaak gezegd dat ik nog voordat ik mijn mond opentrek moe van mezelf word, en nu maakt het ook niets meer uit.

‘Is Linnea thuis?’ vraag ik ten slotte.

‘Juffrouw Vrolijk is thuis, ja,’ zegt Ellen en ze knikt naar Linnea’s kamer.

‘Is het weer zover?’ vraag ik.

‘Het is verschrikkelijk,’ zegt Ellen hoofdschuddend.

‘Wordt leuk om het feest voor haar te organiseren dan.’

‘Ja, hartstikke leuk,’ zegt Ellen en we glimlachen allebei.

Ik klink heel gewoon, zeg dingen die ik normaal ook zeg en omdat we samen lachen voelt het eventjes alsof alles is zoals vroeger. Ze merkt niets aan mij, vermoedt niets. Ik zie

het aan haar lach, ze voelt zich heel veilig, mijn keel wordt dichtgeknepen. Ik klop een beetje onhandig op haar knie als ik opsta, loop de keuken in en kijk naar de stapels borden, de kruimels op de vloer en een kleverig limonadeplasje op het aanrecht. Ik sta een tijdje diep in te ademen en door mijn neus uit te ademen voordat ik de afwasmachine begin uit te ruimen. Glazen tikken tegen glazen, bekers tegen bekers. We hebben minstens vijftig Moeminbekers in allerlei kleuren: geel, rood, blauw, roze en nog veel meer. De enige personages waarvan ik de naam ken zijn Kleine Mie en Snuisterik, en dan heb je nog de zwarte mok die ik altijd krijg als Ellen in het weekend eens een keer de ontbijttafel dekt: papa Moem met de hoge hoed. Ik moet het pizzadeeg voor vanavond maken, bedenk ik als ik alles wat niet in de afwasmachine mag sta af te wassen. Ik zou ook even moeten gaan zitten, maar ik ben te onrustig. 'Geen rust in je donder,' zei mijn vader altijd. Ik kan het beter meteen doen.

Zonder mij duurt het twee, hooguit drie dagen voordat ze in hun eigen zooi verzuipen. Eirik en Sivert maken tosti's zonder de kaas en de boter op te ruimen, broodkruimels en smeerboel over het hele aanrecht, gemorste Cola Zero op de vloer. Linnea laat haar kleren in de badkamer en woonkamer slingeren, er komen remsporen in de wc-pot en alle duizend schoenen en laarzen liggen op één grote hoop in de gang. En Ellen, Ellen kan niet meer onverstoord op de bank liggen met een boek en haar telefoon op schoot, waar ze ook steeds op kijkt. Ze klaagt er altijd over dat ze niet opschiet in de boeken die ze leest en dan zeg ik altijd dat dat niet zo vreemd is. Ze zal niet begrijpen waar al die rommel vandaan komt, waarom er opeens overal stapels kleren liggen en borden met etensresten staan. 'Moet je dat nou zien!'

Hoe moet het als ik vertrek? Wannéér ik vertrek.

Dit is vooral mijn huis, mijn ouders hebben het gebouwd en ik ben voor vijfenzestig procent eigenaar, terwijl het vakantiehuis van Ellen is, dus eigenlijk ben ik niet degene die moet verhuizen. Toch zie ik het huis zonder mij voor me: de anderen rond de eettafel met een lege plek waar ik altijd zat, de kasten zonder mijn schoenen en kleren, mijn kant van het bed zonder dekbed en kussen.

Ik heb moeite om het kleine pannetje schoon te krijgen, er zitten aangekoekte resten pap in. Ellen maakt 's morgens havermoutpap voor Eirik en Sivert, ze doet er bosbessen en een beetje honing in en ze eten alles op, maar wie staat er later de pan te schuren? Wie mag dat doen? Als de papresten echt hard worden, zijn ze zo scherp dat je je eraan kunt openhalen. Ik pak een stukje staalwol en probeer te schuren, maar ik word moedeloos van hoeláng dat duurt, dat het zo langzaam gaat. Ik laat de pan weer in het water zakken en bal mijn vuisten voordat ik hem weer oppak, hem een beetje afdroog en hem zo in de kast zet. Ik gooi de keukenkast dicht en hoor de stilte na de klik van het deurtje.

Nog maar twee dagen, denk ik, terwijl ik in de gootsteen kijk. Ik roer met een vinger in het afwaswater, kijk naar de smerigheid op de bodem, dan maak ik snelle golven, heen en weer. Of drie dagen. Niet zondag, maar maandag, of misschien dinsdag. Dan. Als de kerkdienst, het diner en de toespraken achter de rug zijn, nadat alles wat moet worden gedaan is gedaan. Dat is een hele waslijst: eerst moet er pizza worden gebakken en worden opgeruimd zodat we mijn vader en Hanne kunnen ontvangen. De nieuwe Hanne met haar nieuwe vriendin. Ik word er gestrest van om eters te krijgen midden in alle drukte, maar het zou raar zijn als

we ze niet hadden uitgenodigd. Nog drie dagen en dan zeg ik het tegen Ellen.

Mijn telefoon trilt. Ik ben als een hond die het geluid van brokken in zijn bak hoort, ik droog snel mijn handen af aan een theedoek voordat ik mijn telefoon uit mijn zak vis, tegenwoordig laat ik hem nooit meer ergens liggen. Ik houd mijn adem in en kijk om me heen. De geluiden zijn niet veranderd: de kinderen boven, Ellens stilte in de woonkamer. Zij is het, het is Kaia. Ik glimlach als ik de foto zie die ze me in Snap heeft gestuurd. Ze zit met een glas wijn op het balkon, kijkt in de camera en tuit haar lippen, Linnea noemt dat *pouting*. Kaia heeft een hemdje aan, en haar borst en armen zijn zacht en licht in de zon, het ziet er ijskoud uit. ‘Eigenlijk best warm hier op het balkon,’ schrijft ze. ‘Shit, daar had ik ook moeten zitten,’ antwoord ik en ik glimlach terwijl ik typ. ‘Inderdaad,’ schrijft ze en ze stuurt een hartje. Ik stuur een hartje terug. ‘Je lijkt het wel een beetje koud te hebben,’ antwoord ik en stuur een aubergine-emoji. ‘Kom me dan maar opwarmen,’ schrijft ze en ze stuurt een perzikemoji terug. Ik krijg een droge mond, raak opgewonden, mijn hele lijf bonst. ‘Ik wil wel, maar ik kan niet,’ antwoord ik. Dat weet ze best. ‘Kom je morgen even langs?’ schrijft ze en ik antwoord dat ik nog heel veel moet doen voor het confirmatiefeest van Linnea, maar dat ik het zal proberen. Het moet morgen lukken, ik weet niet hoe, maar het moet op een of andere manier lukken. Daarna komen er geen berichten meer.

Nog steeds met mijn telefoon in mijn hand ga ik naar de badkamer en doe de deur op slot. Ik blijf een tijdje op de wc zitten om mijn hartslag omlaag te krijgen. Vanavond moet ik scherp zijn, ik mag niet afwezig of geïrriteerd overkomen.

Hanne zal gekwetst en opgefokt zijn als ik geen interesse toon voor waar ze mee bezig is, dan klaagt ze tegen mijn vader en komt hij met een of andere hint dat ik alleen om mijn eigen perfecte gezinnetje geef.

Ik bekijk de Snapfoto van Kaia weer, haar lach, haar borst en armen, het wijnglas, ik vraag me af of ze kan zien dat ik de foto nog een keer heb bekeken.

Ik ben hier zo slecht in – dat heb ik het afgelopen jaar al zo vaak gedacht – om te doen alsof. Ik kan niet slapen, ik schrik overal van en als ik naar Ellen en de kinderen kijk, raak ik de hele tijd ontroerd. Zo ben ik niet. Ten eerste ben ik met mijn vader opgegroeid en ten tweede hebben veel mensen rond Ellen en mij misstappen begaan, zowel mannen als vrouwen, want vrouwen zijn geen haar beter, als iemand dat soms denkt. Ik had een grote mond en veroordeelde het scherp als mensen hun hele gezin naar de knoppen hielpen door met anderen te neuken, alles op het spel zetten voor onzin die niets betekende, schijt aan je kinderen hebben, aan je vrouw, of je man, je huis, schoonouders, gezamenlijke vrienden, kerst, samen oud worden, aan alles. Alles in de vuilnisbak, omdat je je pik achternaliep en je je jong en vitaal wilde voelen, omdat bij je vrouw alles was gaan hangen *nadat ze je drie kinderen had gebaard*, omdat je je door je collega sexy voelde in je nieuwe jurk, altijd hetzelfde liedje. ‘Mensen moeten zich niet zo aanstellen,’ zei ik tegen Ellen, tegen mijn vrienden, tegen iedereen. ‘Ze geven het te snel op. Wat is er met normen en waarden gebeurd, wat is er mis met gewoon een oké mens zijn?’ zei ik. ‘Je gewoon aan je beloften houden?’ zei ik.

Een paar jaar geleden, toen mijn moeder ziek was, speelde dat gedoe met Peter. Hij hoorde half bij de vriendengroep

van school, maar ik heb hem eigenlijk nooit gemogen. Hij was altijd zo zeikerig, alles was altijd de schuld van een ander. Het is lang geleden dat iemand van ons hem heeft gezien, want iedereen vond het naar worden. Hij woonde samen met zijn vriendin en hun twee kinderen en hij liet haar met de kinderen zitten. De oudste was heavy autist, maakte harde, vreemde geluiden en er was geen contact met hem te krijgen. We waren niet echt verbaasd dat Peter vertrok, want vóór de breuk wilde hij steeds in het centrum bij Jeppe's afspreken om bier te drinken, veel vaker dan wij tijd hadden, ook veel vaker dan hij zelf tijd had moeten hebben. 'Ik heb een pauze nodig,' zei Peter. 'Ik heb even een pauze nodig. En die geluiden,' zei hij. 'Ik word er knettergek van.' Hij deed zijn zoon na, met hoge uithalen, zodat de mensen aan de tafeltjes naast ons zich omdraaiden. Niemand van ons lachte, we keken elkaar alleen aan. Want we snapten dat hij af en toe stoom moest afblazen, daar was niets op tegen, zo'n situatie is voor niemand makkelijk, maar dit was echt ijskoud. Ik vertelde Ellen erover. 'Dat kan echt niet,' zei ik. 'Nee, dat kan echt niet,' zei Ellen.

Toen Peter verhuisde, vertelde hij dat tegen Simen, Jon en mij nadat we in De Bokaal een wedstrijd hadden gekeken. Hij zag er slecht uit: mager, zenuwachtig en verbeterd. Ik vroeg naar de afspraak over de kinderen, of het niet moeilijk voor hem en Johanne zou zijn om de kinderen de helft van de tijd te hebben. 'Geen sprake van dat ik ze vaker dan om het weekend neem,' zei Peter, terwijl hij heen en weer wiegend met twee handen zijn bier vasthield. 'Anders wordt het me te veel, daar kan ik niet mijn hele leven aan verspillen.'

Zelfs als ik gedronken heb, gedraag ik me in gezelschap fatsoenlijk. Niet al mijn vrienden kunnen hetzelfde zeggen,

maar toen sloeg ik op tafel en brulde: 'Het zijn verdomme je kinderen! Je kunt Johanne niet met de hele verantwoordelijkheid opscheppen.' Peter stond op en had rode ogen, ik stond ook op, ik was zo kwaad dat ik hem neer had kunnen slaan. Ik voelde dat de pezen in mijn nek strak stonden en dat mijn kaak trilde. De barman kwam aanrennen en riep streng: 'Effe dimmen hier!' Peter zei dat hij weg kon gaan, geen enkel probleem. Hij greep zijn jas en stootte daarbij een biertje om, dat Jon in zijn schoot kreeg.

'Wat een zak,' zei ik tegen Ellen toen ik thuiskwam.

Ik zat in mijn boxershort op de rand van het bed terwijl zij met een boek in bed zat. Ik was aangeschoten en de adrenaline joeg weer door mijn lijf toen ik erover vertelde, mijn ademhaling ging snel.

'Shit,' zei ze. 'Wat hebben mensen toch?'

'Er is ook een vrouw in het spel,' zei ik. 'Een jongere vrouw, ze neuken al twee jaar met elkaar. Dat is zo cliché, dat geloof je toch niet?'

'Het is zo zielig,' zei Ellen.

Ik merkte dat ze tevreden was, tevreden dat ze een man had met de juiste normen en waarden, een goede vent, die zoiets nooit zou doen.

'Ik snap het niet,' zei ik nog een keer. 'Je gezin verlaten!'

Ik kroop in bed, de alcohol was bijna uitgewerkt en ik begon het koud te krijgen. Ik lag op mijn rug naar het plafond te staren.

'Wat is er nou?' vroeg Ellen, die zich nu zorgen maakte. 'Hé.'

Ze ging tegen me aan liggen, sloeg haar ene been over dat van mij en duwde haar neus tegen mijn hals.

'Je moet het niet zó zwaar opnemen,' zei ze.